

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Kiev Ticaret Müşavirliği

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

UKRAYNA

Ukrayna-İdari Yapısı

Resmi Adı	Ukrayna
Başkenti	Kiev
Devlet Başkanı	Volodimir Zelenskiy
Başbakan	Denys Shmyhal
Resmi Dili	Ukraynaca
Etnik Yapı	Ukraynalı 78%, Rus 17%, Kırım Tatarı 0.5% (Kırım'da %13)
Nüfus	37,4 milyon (Savaş bölgeleri ve Kırım hariç)
Din	Ortodoks % 78, Katolik % 10 Protestan % 2,5, Yahudi % 1

Anavatan Anıtı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Genel Ekonomik Göstergeler

GSYİH (2023)	178,8 Milyar Dolar
KBDG	4.318 Dolar
BÜYÜME HIZI (2023)	% 5,3
ENFLASYON ORANI	% 4,1 (2024 Ocak-Temmuz)
DÖVİZ KURU (Grivna)	1 ABD \$= 39,53 UAH (2024 9 aylık ort.)
İHRACAT (2023)	36,2 Milyar \$
İTHALAT (2023)	63,5 Milyar \$

Odesa Şehri ve Limanı

Kaynak: Dünya Bankası, IMF, Trademap, Ukrayna İstatistik Ofisi, UNCTAD

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Kısaca Ukrayna

1991- 1997	Bağımsızlık, NATO ülkeleri ile yakınlaşma, devlet kurumlarının tesisi
1999- 2004	Siyasi ve ekonomik reform girişimleri
2004- 2008	Turuncu devrim, AB ve NATO ile ortaklık girişimleri
2010- 2014	Yanukovich başkanlığında AB ve ABD ile ilişkilerin zayıflaması
2014- 2015	Euromaidan olayları ve Hükümetin değişimi, Kırım ve Donbas
2015- 2019	AB ve NATO'ya üyelik çalışmaları- Rusya ile gerilimin tırmanışı
2019- 2022	NATO ile yakınlaşma, oligarkların tasfiye girişimleri,
2022-2024	Rusya-Ukrayna Savaşı

Ukrayna- Ticaret Partnerleri

	İhracat (2023)	Bin Dolar	Ülke Payı
1	Polonya	4.758.619	13,2
2	Romanya	3.764.679	10,4
3	ÇHC	2.406.413	6,7
4	Türkiye	2.368.623	6,5
5	Almanya	2.019.698	5,6
6	İspanya	2.008.232	5,5
7	İtalya	1.537.213	4,2
8	Hollanda	1.490.815	4,1
9	Macaristan	1.184.826	3,3
10	Mısır	1.085.021	3,0
	Genel Toplam	36.185.539	100

Ülke ile özdeşleşen buğday
tarlaları ülkenin bayrağına esin
kaynağı olmuştur

Ukrayna-Ticaret Partnerleri

	İthalat (2023)	Bin Dolar	Ülke Payı
1	ÇHC	10.441.799	16,4
2	Polonya	6.577.267	10,3
3	Almanya	5.061.599	8,0
4	Türkiye	4.722.998	7,4
5	ABD	2.866.873	4,5
6	İtalya	2.280.269	3,6
7	Bulgaristan	2.221.271	3,5
8	Hindistan	1.882.475	3,0
9	Çek Cum.	1.789.389	2,8
10	Fransa	1.759.941	2,8
	Genel Toplam	63.561.928	100

Ukrayna- İhracat Kalemleri

İhracat (2023)		Bin Dolar	Ürün Payı
1	Ayçiçek yağı	5.006.916	13,8
2	Mısır-darı	4.966.263	13,7
3	Buğday	2.940.949	8,1
4	Demir cevheri	1.766.906	4,9
5	Soya fasülyesi	1.281.131	3,5
6	Kolza tohumu ve yağı	1.168.464	3,2
7	Küspe	971.418	2,7
8	Kümes hayvanlarının et ve sakatatları	799.551	2,2
9	Teller ve kablolar	796.801	2,2
10	Demir/alaşimsız çelikten yarı mamüller	608.503	1,7
Genel Toplam		36.185.539	100

Ukrayna- İthalat Kalemleri

İthalat (2023)		Bin Dolar	Ürün Payı
1	Petrol Ürünleri	7.831.440	12,3
2	Savunma sanayi ve diğer hassas ürünler	4.917.079	7,7
3	Binek otomobiller	4.062.724	6,4
4	Doğal Gaz ve türevleri	1.901.123	3,0
5	İlaçlar	1.722.822	2,7
6	Cep telefonları	1.154.195	1,8
7	Tarım makineleri (traktör)	830.762	1,3
8	kimyasallar (tarım ağırlıklı)	830.571	1,3
9	Ticari araçlar	747.809	1,2
10	Bilgisayarlar	739.875	1,2
Genel Toplam		63.561.928	100

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Türkiye-Ukrayna Ticari İlişkileri

Türkiye-Ukrayna STA 3 Şubat 2022 tarihinde imzalanmıştır

Yıl	İhracat	Değişim %	İthalat	Değişim %	Hacim	Denge
2019	2.156	28,04	2.725	-1,03	4.882	-569
2020	2.090	-3,07	2.590	-4,96	4.681	-500
2021	2.901	38,76	4.525	74,67	7.425	-1.624
2022	3.216	10,87	4.455	-1,53	7.671	-1.240
2023	3.642	13,27	3.692	-17,14	7.334	-49

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Öne Çıkan Ürünler	2022 (Milyon \$)	2023 (Milyon \$)	Değişim (%)	Ürün Payı (%)
Petrol Yağları	499	526	5,36	14,38
Demir/çelik ürünleri	189	403	113,36	11,00
Sebze ve meyveler	243	303	24,85	8,28
Hazır giyim ürünleri	443	229	-48,31	6,25
Birinci formdaki plastikler	102	184	80,24	5,02
Jeneratör	148	164	10,83	4,49
Tekstil iplikleri, kumaşlar	156	161	3,77	4,41
Karayolu taşıtları	143	154	8,17	4,22
Genel Toplam	3.216	3.642	13,63	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Öne Çıkan Ürünler	2022 (Milyon \$)	2023 (Milyon \$)	Değişim (%)	Ürün Payı (%)
Ayçiçeği yağı	970	1.157	19,19	31,32
Buğday	1.365	941	-31,03	25,49
Soya ve diğer yağlı tohum.	886	783	-11,68	21,20
Demir ve çelik	515	199	-61,40	5,38
Hayvan yemi	105	122	15,74	3,29
Metal cevherleri ve hurdaları	166	101	-39,44	2,72
Mantar ve odun	39	92	136,59	2,49
Gaz Türbinleri	62	38	-39,30	1,03
ÜLKE TOPLAMI	4.455	3.692	-17,14	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Öne Çıkan STA'lar

- AB
- EFTA
- Diğer BDT Ülkeleri
- Kanada
- Birleşik Krallık

Tamamlanan STA'lar

- **Türkiye (İç onay)**
- BAE (müzakereler tamamlandı)

Savaş nedeniyle askıda

- Rusya
- Belarus

Ukrayna- Avantajlar

- Diğer doğu Avrupa ÷lkelerine kıyasla genç, nitelikli ve ucuz işgücü
- Zengin doğal kaynaklar ve ÷lkenin ayçiçeği-buğday üretiminde küresel tedarikçi pozisyonu
- Ukrayna-AB Ortaklık Anlaşması kapsamında AB tarafından sağlanan imtiyazlar
- 2030 AB Üyelik Projeksiyonu
- Savaş şartlarına rağmen bilgi teknolojileri sektöründe yoğunlaşan başarılı girişimler
- Oligarkların ekonomik etkinliğinin azaltılması ile çeşitli sektörlerde ortaya çıkan ticari fırsatlar

- Düşük tasarruf oranları ve zayıf kamu yatırımları
- Savaş nedeniyle ülke dışına çıkan beşeri sermaye
- Finans ve sigorta enstrümanlarının savaşın da etkisiyle kısıtlılığı
- Savaş neticesinde altyapı ve ülke içi üretim zincirlerinde ortaya çıkan sorunlar
- Aksayabilen bürokratik süreçler
- Geçmişe göre azalmakla beraber mülkiyet haklarının ihlal edilmesi örnekleri
- Yerel idarelerin keyfi uygulamalara gidebilmesi

- Yatırım ve tüketim malları için yerli rekabet düşük seviyededir.
- Gıda, kimya, plastik, cam, tekstil gibi pek çok sektörde ara malı tedariği dışarıya bağımlıdır.
- E-ticaret hızlı bir gelişim göstermektedir. *(Projeksiyon: 2024 1,8 milyar \$; 2030 5 milyar \$)*
- AB ve ABD finansmanı ile desteklenen teşvik/destek paketlerinin sayısı artmaktadır.
- Sanayi parklarının geliştirilmesine yönelik yeni bir mevzuat oluşturulmuştur.
- Limanların ve gümrük kapılarının etkinliği savaşın ilk yılına göre artmıştır.
- Savaş neticesinde Kiev ve diğer şehirler arasındaki ekonomik makas büyümüştür.

Potansiyel Alanlar

- Perakendeye yönelik: hazır giyim, ayakkabı, hijyen, kozmetik, temizlik ürünleri
- Raf ömrü uzun gıda ürünleri: konserve, makarna, bakliyat, şekerleme
- Otomobil ve ticari araçlar için yedek parça ve diğer yan sanayii ürünleri
- Tarımsal işleme ekipmanları, gıda üretim ekipmanları
- Enerji, atık yönetimi, telekom, ulaştırma sektörlerine yönelik ekipman ve teçhizat
- Rusya ile ticaretin durması neticesinde: plastik, kauçuk, nikel, alüminyum, demir-çelik sektöründe nispeten katma değeri yüksek ürünler
- Savaş sonrasında ivme kazanması öngörülen; inşaat malzemeleri, *cam, çimento, seramik, tuğla*, mobilya ürünleri

Hizmet Sektörü- Potansiyel Alanlar

- Altyapı unsurlarına yapılan saldırılar neticesinde; anlık ortaya çıkan müteahhitlik ihtiyaçları
- Atık yönetimi, biyogaz, yeşil enerji alanlarında planlanan finansman destekli projeler
- Uluslararası Kalkınma Fonları destekli çok uluslu projeler çerçevesinde orta-uzun vadede teknik müşavirlik, alt-yüklenici hizmetleri ve ekipman-parça tedariği konusunda önemli bir talep artışı görülmektedir.
- Savaş koşullarının etkisi ile sağlık ve eğitim hizmetleri için Ukraynalı vatandaşların yabancı ülkeleri daha çok tercih etmeye başlamıştır.
- Bilişim sektöründe yazılım, uygulama geliştirme, hizmet sağlayıcılığı alanlarında Ukraynalı girişimci sayısı katlanarak artmakta ve potansiyel ortaklık imkanları ortaya çıkmaktadır.

Ukraynanın
Yeniden
İnşası

Güncel Ticari Sorunlar

- Mevcut savaş koşulları kaynaklı olası dışsal faktörler (sigorta, yüksek navlun, tazmin, nakliye süreleri)
- Son dönemlerde çeşitli ürün gruplarında gümrüklemede ürün kıymetlerinin revize edilmesi
- Perakende alanında çeşitli ithalatçıların dönemsel olarak ödemelerini geciktirmesi
- Sıkı yönetim rejimi neticesinde uluslararası sermaye hareketlerinin nispeten kısıtlanması
- Geçmiş döneme göre azalmakla beraber, ticari faaliyetlerde karşılaşılan bürokratik engeller
- Rakip tacir/girişimcilerin ülke mevzuatını by-pass ederek ilgili sektörlerde haksız rekabet ortamı yaratabilmesi

Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Üçüncü kişi/kurumlar üzerinden Ukraynalı ticari muhatapların işlerliğinin teyidi
- Satış sözleşmelerinin akreditifli şekilde akdedilmesi
- Pazara giriş öngörülen faaliyet alanlarına ilişkin mevzuatın incelenmesi ve ilgili düzenleyici/denetleyici kurumların web-sitelerinin araştırılması
- Mümkünse, ticari muhataplar ile yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmesi
- Mevcut sıkı yönetim şartları altında ortaya çıkabilecek yükümlülüklerin değerlendirilmesi

İncelenmesinde Fayda Görülen Bağlantılar

- **Ukrayna Yatırım Ajansı:** <https://ukraineinvest.gov.ua/en/>
- **Ukrayna Ekonomi Bakanlığı:** <https://me.gov.ua/?lang=en-GB>
- **Ukrayna hakkında genel bilgilendirme:** <https://ukraine.ua/>
- **Ukrayna yasama ve yürütme süreçleri:** <https://www.rada.gov.ua/>
- **Ukrayna kamu alımları:** <https://prozorro.gov.ua/en>
- **Ukrayna Kamu Varlıkları Fonu:** <https://www.spfu.gov.ua/en/>
- **Ukrayna Sanayi Parkları:** <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=92625bcb-d976-4f33-9350-66fdca6fad87&title=IndustrialniParki-GaidDliaInvestoriv>

Ukrayna'daki Türk İş İnsanları

Firmalarımız Ukrayna'da ağırlıklı olarak:

finans, lojistik, inşaat, tarım, tekstil, hazır giyim, yapı malzemeleri, maden-metal gibi sektörlerde üretici, hizmet sağlayıcı ya da üretici olarak faaliyet göstermektedir.

- Türkiye- Ukrayna İşadamları Derneği (TUID - www.tuid.org.ua)
- Türkiye- Ukrayna Sanayiciler ve İşadamları Birliği (TUSİB – www.tusib.org)
- Türkiye- Ukrayna Romanya Kırım Sanayici İş İnsanları Derneği (TÜRKSİD- www.turksid.org)
- Dünya Türk İş Konseyi (DEİK çatısı altında faaliyet göstermektedir. www.dtikport.org)

Kiev şehrinde düzenlenen fuarlara aşağıdaki internet bağlantısından ulaşmak mümkündür:
<https://mvc-expo.com.ua/en/exhibitions-and-actions/>

En yakın zamanda Kiev'de Düzenlenecek Fuarlar

- 1 – 4 Ekim – Expo Shoes 2024 (ayakkabı fuarı)
- 2 – 4 Ekim – Public Health (medikal fuarı)
- 15 – 17 Ekim – Enerji Fua (enerji sektörü fuarı)
- 15 – 17 Ekim – Mining & Minerals Expo 2024 (madencilik sektörü fuarı)
- 15 – 17 Ekim – Agro Machinery Expo 2024 (tarım makineleri fuarı)

- Desteklere ilişkin tüm bilgilere T.C. Ticaret Bakanlığı'nın resmi web-sitesinde ulaşmak mümkündür: (<https://ticaret.gov.tr/destekler>)
- Destekleri daha kolay ve anlaşılır biçimde anlatan Bakanlığımızca hazırlanan «Kolay Destek» isimli web-sitesi vardır: <https://kolaydestek.gov.tr/>
- Ukrayna'ya giriş ve çıkışlarda mevcut sıkı yönetim şartlarından dolayı Müşavirliğimiz ile temas kurulması önem arz etmektedir.

KİEV TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Panasa Mirnogo Cad., No.: 22, Kiev şehri, Ukrayna

Tel.: +38 044 377 76 77

+90 312 204 82 174 82 17

E-mail: kiev@ticaret.gov.tr

ODESA TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Leontoviça Cad., No.: 5, Odesa şehri, Ukrayna

Tel.: +38 048 722 70 05

E-mail: odesa@ticaret.gov.tr

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

